

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Деляна Петрова Хаджиделева, дм
МУ – София , ФОЗ „Проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“ ,
Катедра Здравни грижи
E-mail: d.hadzhideleva@foz.mu-sofia.bg GSM

*Определена за външен член на Научно жури съгласно:
Заповед № 3591/06.12.2023 г на Ректора на МУ – Пловдив*

Относно дисертационен труд на тема: „**Компетенции на акушерката в семейното планиране на ромските жени от Пловдивски регион**“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Управление на здравните грижи“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 Обществено здраве

Автор: **Мариета Симеонова Владимирова**,
Форма на докторантурата: докторант на самостоятелна подготовка
Катедра „Управление на здравните грижи“, ФОЗ, МУ – Пловдив
Научен ръководител: **доц. Даниела Танева, дм**
Научен консултант: **инж. Ангелина Киркова-Богданова, дм**

1. Общо представяне на Процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител е в съответствие с чл.70 (1) от 1.Раздел. Придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“ и научна степен „ДОКТОР НА НАУКИТЕ“ в МУ-Пловдив и Правилник на МУ-Пловдив от 28.01.2021 и включва всички необходими документи по процедурата за публична защита на дисертационен труд.

Докторантът е приложил и 3 публикации, свързани с дисертационния труд.

2. Кратки данни за кариерното развитие и квалификацията на докторанта

Асистент Мариета Владимирова е родена през 1981 година в Пловдив. През 2014 г. се дипломира в МУ – Пловдив, ОКС „бакалавър“ по специалност „Акушерка“ от професионално направление „Здравни грижи“, а през 2018 г. придобива и магистърска степен по „Управление на здравните грижи“. Има придобита специалност „Консултант по кърмене и здравословно и диетично хранене“ и редици допълнителни квалификации и специализации.

Трудовия си стаж започва през 2014 г. като акушерка в Клиника по Акушерство и гинекология на УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД, гр. Пловдив. От 2018 година до момента заема академичната длъжност „асистент“ в Катедра по акушерски грижи на ФОЗ при Медицински университет гр. Пловдив. Ас. Владимирова участва активно учебно-преподавателската и административната дейност на катедрата.

3. Оценка на актуалността на тематиката

Актуалността на проблематиката се определя от един много тревожен проблем, а именно демографската криза, в която се намира страната ни и задълбочаваща се с всяка изминала година. Застаряването на населението, емиграцията на млади хора и повишаването на броя на семейства с репродуктивни проблеми предопределят драстично спадания брой български граждани.

България е сред страните от ЕС с най-голям дял ромско население. На фона на неблагоприятната демографска прогноза за страната ни се откриват данни за значително по-високо ниво на възпроизводство при ромския етнос и една от причините за това е липсата на интеграция. Тенденциите в много страни са за предоставяне на интегрирани грижи за репродуктивното здраве и семейното планиране, което ще повлияе върху качеството на живот на семействата от този етнос.

Социалните и психологическите аспекти в работата на акушерката с рискови групи хора са все по-актуални, имайки предвид трудностите, които срещат всекидневно при работата си и деликатните психологически моменти, които присъстват в отношенията с хората. Проучванията в тази област създават възможности за установяване на теоретични проблемни аспекти, както и за възможни практически решения с цел усъвършенстване на съвременната демографска, здравна и образователна политика, насочена към малцинствените групи от населението.

В този аспект представената дисертационна теза на ас. Мариета Владимирова третира актуален и значим проблем.

4. Информираност по проблема

Литературният обзор е в обем от 46 страници и включва 210 библиографски източника, в по-голямата си част от чужди автори. Структуриран е в осем раздела, които проучват детайлно проблемите на ромската общност в редица чужди държави и в България. Успоредно с това са анализирани и акушерските грижи полагани за ромското население в различните държави. Поставя се акцент върху неблагоприятното социално-икономическо положение, липсата на образование и ниската здравна култура, които определят характерното репродуктивно поведение при ромките. Направен е анализ на редица статистическите данни отнасящи се до социалния статус на ромския етнос и са изведени негативните тенденции обуславящи занижените критерии за собственото им здравно благополучие. Съществено място в обзора е отделено на компетенциите на акушерката в семейното планиране, отчитайки възможностите ѝ за промотивна и консултативна дейност с цел подобряване на женското репродуктивно здраве.

Литературният обзор завършва с изводи насочващи към търсените проблеми и решения, което показва добрата литературна осведоменост на докторантката по поставения проблем.

5. Методика на изследването

Целта на дисертационната работа е ясно формулирана. Задачите са правилно определени и логични, произлизат от целта на изследването, като с тяхното решаване трудът добива завършеност и пълнота. Прави впечатление, че не е издигната работна хипотеза.

Материалите и методиките в изследването са описани подробно и информативно. Правилно подбраните социологически методи са релевантни на целта и задачите и осигуряват достоверност и убедителност на направените изводи, което показва възможностите на докторантката да планира и провежда самостоятелна изследователска дейност. Приложеният и използван инструментариум от две анкетни карти позволява задълбочен анализ на проучваните проблеми. Обект на изследването са 400 ромски жени от Пловдивски регион и 200 акушерки от гр. Пловдив. Подробно са представени различните етапи на ретроспективното проучване и времето на провеждане. Прецизната статистическа обработка на данните позволяват подходящо онагледяване на получените резултати.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е разработен в обем от 160 страници и е последователно структуриран както следва: въведение, литературен обзор, цели задачи, материали и методика, резултати, програма за следдипломно обучение, изводи, приноси, предложения и препоръки, библиография и приложения. Резултатите са нагледно представена на 34 фигури, 11 таблици, 2 схеми и 5 приложения.

Въведението убедително обосновава актуалността на проблема и мотивацията на ас. Владимирова за избор на тема на дисертационния труд.

В *обзора на литературните източници* докторантката търси и анализира характеристиките и тенденциите при възпроизводството на населението в малцинствените групи, като се фокусира върху причините и предизвикателствата, които създава този проблем. Тя отчита необходимостта от подпомагане на ромските семейства по въпросите на семейното планиране, с активното участие на акушерките.

В *частта с резултатите* от направените проучвания е представен адекватен анализ на събраните данни. Резултатите се характеризират с пълнота и са подкрепени с детайлно структурирани графики и подробни таблици, които представят получените данни в по-синтезиран вид, осигуряващ тяхното правилно възприемане и разбиране.

На базата на задълбоченият и обобщен анализ докторант Владимирова предлага *разработена програма за следдипломно обучение на акушерки*, която ще повиши квалификацията им и ще разшири техните компетенции в семейното планиране при маргинални етнически групи от населението.

Получените резултати отговарят на поставената цел и задачи и въз основа на тях са *изведени 6 обосновани извода*. Подробни и убедително мотивирани са отправените *препоръки към съответните институции*.

7. Приноси и значимост на дисертационния труд - Дефинирани са 6 приноса, които имат теоретична и приложна стойност.

8. Автореферат

Авторефератът в обем от 60 страници е оформен съгласно законовите изисквания и отразява в стегнат вид, главните резултатите и идеи в дисертационния труд.

9. Лично участие на докторанта

В предложения дисертационен труд дисертантът има цялостно лично участие и всички дадени заключения, приноси и получени резултати са негова лична заслуга.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представения дисертационен труд „**Компетенции на акушерката в семейното планиране на ромските жени от Пловдивски регион**“ на Мариета Симеонова Владимирова изпълнява всички изисквания на завършена докторска дисертация, съдържа приноси с теоретична и приложно-практическа значимост и напълно отговаря на критериите на Закона за развитие на академичния състав в Р. България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ – Пловдив.

Дисертационният труд показва, че докторантката притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по специалността „Управление на здравните грижи“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Въз основа на комплексното оценяване на дисертационния труд и автореферата, **давам своята положителна оценка** и предлагам на почитаемото Научното жури да присъди образователната и научна степен „**доктор**“ на **ас. Мариета Симеонова Владимирова** по специалност „Управление на здравните грижи“ към професионално направление 7.4 Обществено здраве в област на Висшето образование 7. Здравеопазване и спорт.

12.01.2024 г

Изготвил становището:.....

проф. Деляна Хаджиделева, дм /

Заличено на основание
Чл.5 §1, б. "В" Регламент (ЕС)2016/679